

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ З ПИТАНЬ ВІЙСЬКОВОЇ ГІГІЄНИ ТА ГІГІЄНИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА ТА ЕКОЛОГІЯ»

Саргош О.Д., Катрушов О.В., Матвієнко Т.М., Горбенко Н.В., Четверикова О.П., Флока В.С.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено питання вдосконалення організації та методичних підходів під час вивчення студентами-медиками військової гігієни та гігієни надзвичайних ситуацій. Показано, що зміни, які передбачають розширення вивчення дисципліни «Військова гігієна», зумовлені зовнішньополітичними чинниками і нестабільною ситуацією на Сході України.

Ключові слова: військова гігієна, гігієна надзвичайних ситуацій.

Досвід війн, локальних воєнних конфліктів і стихійних лих, під час яких особовий склад військ веде бойові дії або виконує рятувальні роботи та ліквідує наслідки надзвичайних ситуацій, переконливо свідчить про всезростаюче значення запобіжного та поточного санітарного нагляду для збереження та зміцнення здоров'я військовослужбовців (потерпілого населення) і підтримання високої боєготовності військ (працездатності населення).

Метою санітарно-гігієнічних заходів є збереження і зміцнення здоров'я особового складу (потерпілого населення), підтримання достатнього рівня боєздатності та працездатності особового складу військ і формувань окремої невійськової служби Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій (населення) шляхом виконання чинних гігієнічних норм і правил щодо організації розташування, харчування, водопостачання, створення безпечних умов праці військовослужбовців (ліквідаторів НС і населення) та їх лазнево-прального обслуговування, а також захоронення загинув (померлих) під час бою чи в надзвичайних ситуаціях.

За організацію і проведення санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я особового складу і боєздатності (працездатності) військових формувань, а також формувань окремої невійськової служби МНС (потерпілого населення) відповідають усі командири (керівники підприємств та установ), начальники медичної (органів охорони здоров'я) та інших служб. Крім того, на медичну службу (органи охорони здоров'я) покладається методичне керівництво і санітарний нагляд при проведенні санітарно-гігієнічних заходів. Обсяг і зміст санітарно-гігієнічних заходів залежать від умов бойової та тилової обстановки (обстановки в районах надзвичайних ситуацій), а також від санітарно-гігієнічного стану військових, аварійно-рятувальних та інших формувань (груп населення) і районів їх дій (розташування).

Санітарно-гігієнічне та протиепідемічне забезпечення є одним з основних видів діяльності медичної служби у загальній системі медичного забезпечення особового складу військ. Воно залежить від спільних скоординованих зусиль командування та інших служб (інженерної, хімічної, медичної, продовольчої, речової, ветеринарної тощо) і досягається комплексом заходів, проведення яких забезпечує підтримання санітарного благополуччя військ, збереження та зміцнення здоров'я військовослужбовців, підвищення їхньої боєздатності, запобігання виникненню і розповсюдженню серед особового складу інфекційних та інших захворювань, а також якнайшвидшу ліквідацію при появі їх у військах.

У зв'язку з надзвичайною ситуацією на Сході України і з метою вдосконалення організації і методичних підходів щодо вивчення студентами-медиками питань військової гігієни та гігієни надзвичайних ситуацій до чинної навчальної програми з гігієни та екології (3-й рік навчання) внесені зміни, які передбачають розширення дисципліни «Військова гігієна» і включення додатково академічних годин на лекції та практичні заняття як аудиторні, так і позааудиторні.

Типовою навчальною програмою передбачено проведення лекцій з таких тем: «Основи організації санітарно-гігієнічних заходів у Збройних силах України при надзвичайних станах мирного часу та у воєнний час. Гігієна польового розміщення військ та населення» і «Основи організації та проведення санітарного нагляду і медичного контролю за водопостачанням особового складу Збройних сил України в польових умовах», а також практичних занять з таких тем: «Основи організації санітарно-гігієнічних заходів у Збройних силах України при надзвичайних станах мирного часу та у воєнний час. Проведення санітарного нагляду за польовим розміщенням військ та населення», «Організація і проведення санітарного нагляду і медичного контролю за водопостачанням особового складу Збройних сил України у польових умовах. Організація і проведення розвідки джерел водопостачання у польових умовах. Оцінка якості води польовими методами», «Організація і проведення санітарного нагляду і медичного контролю за очищенням, знезараженням, дезактивацією води у польових умовах при надзвичайних ситуаціях», «Організація та проведення санітарного нагляду за умовами праці військовослужбовців, ліквідаторів наслідків бойових дій та надзвичайних ситуацій» та «Гігієна праці особового складу військ при обслуговуванні об'єктів озброєння, військової техніки, радіолокаторних станцій».

Такі кроки сприятимуть підвищенню рівня теоретичної і практичної підготовки студентів з питань організації та проведення санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я особового складу та боєздатності (працездатності) військових формувань в умовах ведення бойових дій та в осередку надзвичайних ситуацій.

Список використаної літератури

1. Баркевич В. А. Стан реформування державної санітарно-епідеміологічної служби та основні напрямки профілактичної роботи в Збройних силах України / В. А. Баркевич // Військова медицина України. – 2001. – № 1. – С. 44-49.
2. Гігієна та екологія // Типова програма навчальної дисципліни підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. – К., 2014. – 47 с.
3. Пашко К.О. Військова гігієна з гігієною при надзвичайних ситуаціях / К.О. Пашко. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2005. – 309 с.